

Antoni J. Pawłowski

Kwidzyń-Stare Miasto, st. 3, zachodni
kwartał rynku, woj. elbląskie, AZP
25-46

Informator Archeologiczny : badania 31, 199-200

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

się warstwa wapna o miąższości do 20 cm, a w górnej – grudy przepalanej gliny ze ścianek pieca i duże fragmenty węgla drzewnego. Wokół pieców rozciągała się warstwa gruzu przepalanej gliny, powstała w wyniku rozbijania ścianek pieców w czasie wybierania z nich wapna. Piece te znajdowały się na placu budowlanym związanym z wznoszeniem pierwszego kościoła murowanego w Kwidzynie, zapewne w 50-tych latach XIII w. lub w drugiej połowie tego stulecia.

W trakcie eksploracji nawarstwień związanych z placem budowy i piecami do wypalania wapna znaleziono kilkadziesiąt ułamków naczyń glinianych o formach, technologii i zdobnictwie typowym dla drugiej połowy XIII w. Są to średniej wielkości garnki esowate i głębokie misy wypalone w atmosferze redukcyjnej. Prócz nich znaleziono kilka fragmentów gwoździ żelaznych i trudnych do określenia fragmentów okuć budowlanych.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum w Kwidzynie, Oddziale Muzeum Zamkowego w Malborku.

Wyniki badań zostaną opublikowane w publikacjach Muzeum Zamkowego w Malborku, oraz w materiałach z sesji w Grudziądzu.

Badania będą kontynuowane.

KWIDZYŃ-STARE MIASTO, st. 3, zachodni kwartał rynku, woj. elbląskie, AZP 25-46

- miasto - relikty zabudowy od wczesnego średniowiecza po okres nowożytny

Badania archeologiczno-architektoniczne, przeprowadzone w okresie od maja do listopada przez dr. Antoniego J. Pawłowskiego (Pracownia Archeologii, Dokumentacji Architektonicznej i Konserwacji Zabytków w Malborku). Finansowane przez Urząd Miejski w Kwidzynie. Czwarty sezon badań. Przebadano powierzchnię 40 arów.

W obrębie kamienicy nr 2, na dawnym rynku i przy dawnej Kaffeestrasse, odkryto ślady dwóch chat słupowych w pełnym zarysie oraz część chaty trzeciej. Chata nr 1 była prostokątna w rzucie poziomym i zagłębiona około 40 cm w piaszczyste podłoże. Krawędzie zagłębienia wyłożone były warstwą surowej gliny o miąższości 10-15 cm. Na jej obrzeżach na tle piaszczystego calca rysowały się ślady po dwunastu słupach, w postaci kolistych, ciemnych, próchnicznych plam o średnicy 21-35 cm i głębokości 38-45 cm. Długość chaty wynosiła około 6,4 m, a jej szerokość dochodziła do 5,3 m. Ściany wykonane były z czterech słupów ustawionych w odległości około 2 m od siebie, a przerwy między nimi wypełnione były bądź to dranicami, bądź też plecionką oblepioną gliną, po której zachowały się ślady w postaci grudek polepy z odciskami cienkich kołków. W północno-wschodnim narożu znajdowało się owalne palenisko z obstawą kamienną o wymiarach 150 x 110 cm i głębokości około 30 cm. Od paleniska w stronę narożnika południowego biegł rząd śladów po dranicach o przekroju prostokątnym i wymiarach 15-20 x 8 cm. Wypełnisko nieckowatego zagłębienia stanowiła tłusta gliniasta próchnica, intensywnie nasycona węglem i kośćmi zwierzęcymi. Znaleziono w niej materiał ceramiczny o cechach wczesno- i średniowiecznych oraz połowę grzebienia płytkowego, krążek ciętego poroża, skobel żelazny, 3 gwoździe i 9 fragmentów żelaza z przedmiotów o nieokreślonym przeznaczeniu.

Chata nr 2 miała prostokątny rzut poziomy o wymiarach około 4,5 x 3,5 m i owalne zagłębienie do 30 cm, obejmujące niemal cały obrys. Od strony południowo-zachodniej znajdował się prostokątny w rzucie ganek o wymiarach około 2,1 x 1,8 m. Konstrukcja ścian była analogiczna jak w chacie nr 1, natomiast konstrukcja dachu była odmienna, albowiem wspierał się na trzech sochach ustawionych w osi budynku. Średnica śladów po słupach wynosiła od 15 do 22 cm, a ich głębokość dochoziła do 40 cm. W środkowej partii znajdowało się owalne zagłębienie o wymiarach 3,7 x 3 m, którego ścianki, wyłożone surową gliną, ukośnie schodziły w stronę nieckowatego dna do głębokości 30 cm. W północno-wschodniej części zagłębienia znajdowało się okrągłe palenisko z obudową kamienną. Wypełnisko zagłębienia stanowiła tłusta, gliniasta próchnica, intensywnie nasycona węglem drzewnym, kośćmi zwierzęcymi i odpadami organicznymi, w której znaleziono liczne ułamki naczyń o cechach wczesno- i średniowiecznych, igłę kościaną, połowę podkowy, sprzączkę brązową, zawias żelazny i kilka gwoździ.

Na zapleczu kamienicy nr 5 odkryto i częściowo przebadano studnię z cembrowiną kamienną, o głębokości co najmniej 8 m. Cembrowina wykonana była z dużych otoczków polnych układanych

warstwowo, a przerwy między nimi wypełniono małymi kamieniami i gliną. Średnica wnętrza studni wynosi 1,6 – 1,7 m, a głębokość ściany cembrowiny dochodzi do 55 cm. W studni znajduje się jeszcze woda. Na podstawie techniki budowy możemy ją datować na drugą połowę XIII-XIV w.

Przy zachodnim murze obronnym miasta odsłonięto częściowo relikty ścian tzw. Szkoły Łacińskiej, założonej na planie prostokąta o wymiarach około 23 x 15,8 m. Ściany jej wykonane były z cegieł i kamieni na zaprawie wapiennej. Piwnice miały sklepienie krzyżowo-żebrowe. Być może została wzniesiona jeszcze w XIV w.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum w Kwidzynie, Oddziale Muzeum Zamkowego w Malborku.

Wyniki badań zostaną opublikowane w publikacjach Muzeum Zamkowego w Malborku, oraz w materiałach z sesji w Grudziądzu.

Badania będą kontynuowane.

Legnica – Stare Miasto, gm. loco, woj. legnickie - patrz: późne średniowiecze

LUBENIA, st. 23, gm. loco, woj. rzeszowskie, AZP 105-76/48

- osada podgrodzowa z wczesnego średniowiecza (X-XII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 14 sierpnia do 5 września przez mgr. Antoniego Lubelczyka (Muzeum Okręgowe w Rzeszowie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 200 m².

Na stanowisku 23, położonym u podnóża grodziska (st. 1), uchwycono warstwę kulturową na głębokości 30-35 cm oraz 6 obiektów archeologicznych.

Obiekt 1 i być może 6 to chaty w typie półziemianek. Obiekt 1, o wymiarach 3,6 x 2,4 m, miał miąższość 50 cm i ciemnoszare wypełnisko. Zawierał pozostałości pieca, pozyskano stąd 905 fragmentów ceramiki z X-XII wieku. Obiekt 6, o mocno wydłużonym kształcie, miał wymiary 4,4 x 1,8 m i miąższość 30 cm. Znaleziono w nim 56 fragmentów ceramiki z X-XI wieku. Obiekty 2-5, to prawdopodobnie jamy gospodarcze. Tylko w obiekcie 4, który miał jajowaty zarys i wymiary 2,8 x 1,5 m oraz 70 cm miąższości, znaleziono 8 fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.

Wyniki badań będą opublikowane w Materiałach i Sprawozdaniach Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego.

Badania będą kontynuowane.

Lubieszewo, st. 2, gm. Nowy Dwór Gdański, woj. elbląskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Lublin-Dąbrowa, st. 19, gm. Lublin, woj. lubelskie - patrz: neolit

LUBLIN - Rynek staromiejski i ul. Bramowa, gm. loco, woj. lubelskie, AZP 71-81

- przedpaństwowa osada przyrodowa (VII/VIII-X w.)
- osada archidiakońska, część głównego traktu miejskiego we wczesnym średniowieczu (X - poł. XIII wieku)
- rynek miasta lokacyjnego (poł. XIII - XVIII w.)

Nadzory archeologiczne, przeprowadzone w okresie od maja do sierpnia przez mgr. Rafała Niedźwiadka (ARCHEE - Badania i Nadzory Archeologiczne). Finansowane przez Zarząd Miasta Lublina. Przebadano powierzchnię około 300 m².

Przedmiotem badań były: obszar rynku miasta lokacyjnego (od poł. XIII do XVIII w.) oraz przedpaństwowej (VII/VIII-X w.) osady przyrodowej, a od X do poł. XIII wieku teren zajmowany przez tzw. osadę archidiakońską; część głównego traktu miejskiego we wczesnym średniowieczu.

Analiza wyników przeprowadzonych nadzorów archeologicznych pozwoliła wyróżnić dwa pozio-